

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "
 Helyben háshoz hozva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáca-utca 3.

Asszisztens-kéziratok visszaadását
 vagy megőrzését nem vállaljuk.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Korai kompromisszum-hír.

(—a.) A múlt évi képviselőválasztás annyira letörte a volt koalícióban részt vevő pártokat, hogy sokáig felocsudni sem tudtak vereségükből s úgy látszott, komoly ellenállásra többé nem képesek. E mellett nagy fokú antagonizmus fejlődött ki közöttük már a koalíció felbomlása idején s ez az ellenségeskedés azóta folyton fejlődött, úgy, hogy akárhányszor nyílt színen ellenfelek gyanánt állottak szemben egymással. Ez a körülmény még inkább hozzájárult annak a meggyőződésnek a keltéséhez, hogy [számbevehető erős akciót nem tudnak kifejtteni a kormány tervei ellen.

Ebben a tudatban sürgette Khuen Héderváry miniszterelnök is a bécsi köröket, hogy most van a legalkalmasabb idő a véderőjavaslatok parlamenti elintézésére. Egy pár heti nyári tárgyalással kifárasztja a megmaradt kurucokat s még a nyáron tető alá hozza az egy évtized óta tárgyalásra váró s a véderő fejlesztése érdekében oly sürgős és nagy fontosságú reformot.

Hogy ez a nyári tárgyalás lehetséges legyen, azért kellett idő előtt feloszlatni a bécsi reichsrathot is, minek következménye a Bienert-kormány bukása s annak a pártnak, a melyre a kormány tá-

maszkodott, a keresztényszocialista pártnak erős megtizedelése lett.

Most tehát itt van a nyári tárgyalás. Megindult a nagy vita, mely döntő fontossággal bír Magyarország jövő politikai alakulására. Mindenki tudja, hogy a véderővita lefolyása tulajdonképpen utolsó erőmérkőzése az ország két nagy táborának.

A harc olyan vehemenciával indult meg, amilyenre senki sem gondolt volna, amilyenre különösen a kormány éppen nem számított. Azt gondolták, hogy a kormánypárt hatalmas méreteivel könnyű szerrel letöri a megosztott, számszerű ellenzék akcióját. De ime, az ellenzék sikereket ér el. Már az első nap meg tudta akadályozni a tárgyalás megkezdését. Azóta pedig hol napirend előtti, hol házszabályvitával, megzárta az üléssel tudja huzni a dolgot anélkül, hogy a technikai obstrukciót nyíltan kimondták volna. Ezek az eszközök ugyan alig sorozhatók a parlamenti tárgyalás rendes eszközeihez, de ilyen formában való alkalmazásuk tagadhatatlan jelét képezi az ellenzék erejének, mellyel számolni kell.

Apponyi mai nagy beszéde — melyben hivatalosan bejelentette az obstrukciót — persze még jobban felvillanyozta az ellenzékét, melynek akcióját kezdik

immár komolyabbnak tekinteni, sőt annyira komolynak, hogy már most, a vita negyedik napján kompromisszumos híreket kezdenek lanszírozni.

Persze ez a kompromisszumos hír még nagyon korai. De az a körülmény, hogy már felmerülhetett, jelent valamit.

Megvalljuk, hogy mi nem tudunk alapot képzelni, amelyen valamikor később is, bármiféle kompromisszum létrejöhessen.

Mert amit Justh párti körökben emlegetnek, hogy t. i. igérje meg a kormány, hogy közvetlenül a véderőreform után beterjeszti a választójogi reformjavaslatot, még pedig az általános, titkos, községenkénti, egyenlő választójog alapján, — ezt egyrészt lehetetlennek tartjuk a mai állapotok között, másrészt ez igazán rosszabb orvosság lenne magánál a betegségnél is.

Ilyen alapon nem lehet szó kompromisszumról sem a kormánypárt, sem az ellenzék szempontjából. A kormánypárt tulnyomó nagy részének ugyanis nem kell az általános, titkos választójog. A kormány ugyan nem nyilatkozott még sem az ő tervéről, sem az ő álláspontjáról, de elég, hogy Tisza kijelentette, hogy neki az általános titkos nem kell. De nem kell az ellenzék nagyobb felének sem, nem kell Kossuthéknak sem,

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Az időmérő.

Irtja: Mark Twain.

A nevé, azaz hogy évei számát gyöngédséggel elhallgatom. Egy évről van szó ugyanis, egy évről, melyet a ferdeségek évének lehetne nevezni. Minden ember, kivált ha benőtt egy kissé a feje lágya tudni fogja melyik évet kell érteni ezalatt. A legiltjabb nemzedék előtt minnek neveznem meg? Az még ugyem tud — beszélni.

A városunkban, mindjárt az év elején megjelent egy gondolatolvasó, a ki még olyan emberek agyából is gondolatokat olvasott ki, a kiknek nem voltak gondolataik. Azután mutattak nekünk egy disznót, mely nem tudott élni szappan, fogkefe és tyukszemápolás nélkül. Még egy tenoristát is kaptunk, a ki sohasem szegett szerződést. Hanem az évben a legturcsább maga az év volt. A nyár hidegen hagyott bennünket. Ősszel derekasan izzadtunk. A nap, úgy látszik elvesztette valahol a zsebnaptárját. Lehet az is, hogy a nyáron úgy eicsodálkozott a sok kormányozható léghajón, hogy sütni is elfelejtett. Leikiismeretességéből aztán ősszel pótolta a mu-

lasztást. En főleg ennek az időjárásnak a hatásáról akarok beszélni. Hogyan hatott a főnökünkre. Itt meg kell vallanom, hogy a főnökünk lelkes, ideális ember. Még a piszi legyekkel is humanusan bánik. Cukros papírral irtja őket, hogy édes legyen a haláluk. Nos ez az év, bolondos időjárásával, létrehozta azt, hogy szelid és jámbor főnökünk vért gyilkos sárkányvérré változtatta.

Főnökünk júliusban a hegyek közt mászkált. Megfagyott lábujjal jött vissza. Nyomta a cipője, de nyomott lett a hangulata is. Ehhez járult, hogy az üzlet meglankadt, s mindnyájan friss, hűvös öszre vártunk. Ehelyett meleg lett. A hőmérő napról-napra szállt, főnökünk kedve pedig esett. Vásárolt egy barométert, hogy idejében értesüljön az időváltozásról. Főnökünk a barométert vizsgálta, mi meg főnökünket vizsgáltuk. A vásárlók bőségesen hagytak erre időt.

Szeptember elmúlt, október elmúlt, a főnökünk — Nos a főnökünk egy reggel téi kabátba jött az üzletbe. Megdörzsölte a kezét: — Ma hidegebb van. Most már úgy látszik tél lesz.

Am a termométer és a barométer mintha összeküldtek volna. Főnökünk kedve rohamosan alászállt s végre elpárolgott. Mi csak rossz időért imádkoztunk.

November eleje válságos volt. Nem az idő, hanem a főnökünk miatt. Megint csodaszép nap volt, egy felhő sem látszott az égen. Ennek dacára, vagyis épen ezért nálunk valami kellemetlen volt a levegőben.

Főnökünk ott ült a megfigyelő állomáson, vagyis az irodájában és úgy látszott, hogy egy új barométerrel kísérletezik. Mintha minden eszerszámbhoz fűzött remény is higganynyá változott volna, olyan magasan állt a barométer és ez a magas oszlop nemrég letűnt, hanem tartós, szép időről regélt.

E kellően előkészített hangulatban kopogtatott be egy utazó B.-ből. Már a köszöntés mutatta, hogy főnökünk más, mint ezelőtt. Röviden odavágta:

— Kedves barátom magától nem veszek semmit.

— De az istenért, — kiáltott fel az megrökönyödve, mert mindig jó ügyfelei voltunk — miért nem?

— Mert olyan emberektől, a kik novemberben még nyári felöltőt viselnek, olytól nem vásárlók. Előbb menjen haza és intézze ugy a dolgot, hogy tél legyen.

Egy utazó mindent megtesz a vásárlóiért,

Ne féljen és ne
 rettegjen a
 mert kolerától,

Itt a király

legegészségesebb alkalikus
 baktérium mentes
 üdítő és borviz

KAPHATÓ MINDENÜTT.

nem kell a néppárt egy részének sem. Justhék ugyan megkötötték a szövetséget Bokányiékkel, ők új barátaik és szövetségeseik kedvéért készségesen leszerelnének nyomban az általános titkosért — de ellenzéki pártok nem együttesen rendezik a vitát — vagy mondjuk obstrukciót — hanem külön-külön s így Justhék csak a maguk nevében alkudozhatnak, vagy tűzhetnek ki alapot az alkudozásokra, feltételt a leszerelésre.

Ezt a kompromisszumhírt nem tarthatjuk azért figyelemreméltónak. Inkább azt véljük, csak arra volt szánva, hogy éket verjen a küzdő ellenzéki pártok közé.

Most még korai is lenne kompromisszumról beszélni. De attól tartunk, hogy Apponyi mai bejelentése után felszabadulnak az obstrukciós elemek és a kormány nem a kompromisszum útjaira fog lépni, amelyen ilyen alapon úgy sem érhet el semmit — mert sem a javaslatból nem engedhet, sem az általános titkos talajára nem léphet — más alapot pedig elképzelni is alig lehet — hanem majd az utolsó remédiához nyúl ő is és — feloszlatja a parlamentet.

A bankjavaslat a Reichsrathban.

Báró Gautsch osztrák miniszterelnöknek a pártok vezetőivel tegnap folytatott megbeszéléseiből az tűnik ki, hogy a bankjavaslatot még a nyáron letárgyalják a Reichsrathban. A miniszterelnök azzal érvelt az ellenzékkel szemben, hogy a bank az őszi hiteligényeknek csak úgy tud megfelelni, ha helyzetét Ausztriában is reudezik. A pártok vezetői ezzel az argumentummal szemben felhagytak minden ellenzékiességgel.

de ez nehezen teljesíthető kívánság volt. Ha az időt nem változtatta meg, legalább a beszéd tárgyán változtatott és üzleten kívüli dolgokat emlegetett. Főnökünknek azonban rögeszméje lett az időjárás kérdése. Erre tért mindig vissza. Egyéb nem érdekelt. E közben kiöntötte minden epéjét, pedig ilyesmi nem fordult elő nála.

— Hol szállt meg ön itten?

A „Négy Évszak”-hoz címzett fogadóban. — Az a fogadás is jobban tenné, ha a szállójának időszerűbb nevet adna. Itt már nincs négy évszak.

Az utazó megint más tárgyra tért. Elmondta, hogy nemrég megházasodott. Azt hitte, hogy most van ennek az ideje és mindenkinek addig kell ünni a vasat, a míg meleg.

— Micsoda, — mordult rá a főnököm — még engem akar az ur tanítani? A míg ilyen meleg van, mint most, addig az én vasamat nem kovácsolhatom. Azt különben maga is tudhatná.

— Csodálom, hogy ilyen érzékeny kedvében találom Önt. Sajnálom, hogy épen ma zavartam Önt. Egyébként engem az efféle támadás egészen hidegen hagy.

— Most meg a hidegről beszél! — óvatgatótt a főnök. — Ez a barométer egy csöpp hideget sem mutat, itt mindig nyár van s aligha nem nyár lesz a jövő évig, különben . . .

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, július 16.

Návay Lajos alelnök 10 órakor nyitja meg az ülést.

Jegyzők: Szojka Kálmán, gr. Draskovich János Beszkid Antal.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után felolvassák az interpellációs könyvet, melyben a következő bejegyzések vannak:

1. **Ivánka** Imre a miniszterelnökhöz intéz interpellációt a külügyminiszternek az albán kérdésben elfoglalt álláspontja tárgyában,

2. **Ivánka** Imre interpellációja a Duna-Tisza csatorna tárgyában,

3. **Ráth** Endre interpellációja a közúti villamos vasut anomália tárgyában,

4. **Ráth** Endre interpellációja a boszniai postatakarékpénztár tárgyában,

5. **Szmrecsányi** György interpellációja a Cunard Line hajóstársaság szerződése tárgyában.

Elnök: Az interpellációkra 1 órakor tér át a Ház.

Napirend szerint következett a véderőről szóló törvényjavaslat folytatásos tárgyalása.

A néppárt szónoka.

Scher-Thos Béla gróf néppárti: Pártja nevében kijelenti, hogy a javaslatot nem fogadja el. Legfőbb kifogásuk a javaslat ellen az, hogy nincs benne semmi ellenszolgáltatásra kilátás, melyek némileg ellensúlyozhatóak azokat a terheket, amelylyel a javaslat keresztülvitele jár.

Röviden ismerteti a javaslat egyes tételeit, melyekkel a részletek tárgyalása során kíván majd foglalkozni. Egyelőre a 2 éves katonai szolgálat feltétlenül való keresztülvitelét sürgeti, de nem oly értelemben, mint az a javaslatban kontemplálva van. Azon nézetének ad kifejezést, hogy akkor, midőn a kormány a javaslatot beterjesztette, nem az ország érdeke, hanem saját posztójának felfelé való erősítése lebegett szemük előtt.

ezt a jószágot is azért vettem pár hete drága pénzért, hogy egy félórával előre tudjam, lesz-e hűvösebb idő. Szinte azt hiszem, hogy az idő csak azért nem változhatik meg, mert a barométer ilyen magasan áll.

E gondolat hatása alatt fogta a barométert és úgy a sarokba dobta, hogy a fa, higgany és üveg szerteszét gurult.

— Na a kutyafáját! talán most másképp lesz! Ezzel a kalapja után nyúlt, otthagya a faképnél az utazót és kirohant az üzletből, köszönés és felöltő nélkül. Nem is láttuk többet eznap.

A mely napon pedig a barométer csöddöt mondott, éjjel a hőmérsékletben is csödd állott be. A hőmérő zérussal esett és másnap reggel érezhető hideg volt. Főnökünk, aki a meleg napokon télikabátban járt, ezen a hideg napon felöltő nélkül jött az üzletbe. Egy pillantást vetett arra a helyre, a hol ezelőtt a barométer lógott és megdörzsölte a kezét. Ehez elég csipős is volt a levegő.

Mikor aztán napközben a téli időről beszélt s az üzletünk is mozgalmasabb lett, megint csak odasandított az üres falra és így morfondírozott:

— Ugy látszik, ez használt. Kár, hogy előbb nem jutott eszembe s előbb nem vágtam a földhöz . . .

Apponyi beszéde.

Apponyi Albert gróf: Röviden foglalkozik a véderőjavaslatok legutóbbi — 1889-től — történetével. A véderő javaslatok Tisza Kálmán miniszterelnöksége óta négy kormányt buktattak meg, sőt magának Tisza Kálmánnak is, ha nem is közvetve, de közvetlenül ezen javaslatok okozták bukását. Ezek a javaslatok vezettek 1902-ben a chlopii hadiparancshoz és az e körül felcsapott felzudulás törölte el a mostani miniszterelnök első kormányát.

Azóta a véderő javaslatok nemcsak kormány, de alkotmányválságokat is idéztek elő. Azért, mert a véderőben sohasem volt az, ami a nemzet szempontjából elsősorban nemzeti érdekek szükségleteit elégítette volna ki.

Futó pillantást vetve a jelen javaslatra, megütközéssel látja, hogy a volt kormányok legfukarabb pénzügyminisztere minden nemzeti szükséglettel szemben oly szűkmarkunak bizonyult, az ezen javaslatban szükségelt óriási pénzüsszegek előteremtésére mégis vállalkozott.

Általános szempontokból bírálván a javaslatot, oly véderő megalkotását követeli, mely a nemzet és hadsereg közt harmóniát teremtsen meg, úgy mint az más államoknál is megvan.

Ebben látja okát annak, hogy a nemzet nem áldoz szívesen a közös hadseregére. Mert a kormány ebben a javaslatában is teljesen figyelmen kívül hagyta a nemzeti szempontokat.

Ismerteti ezután pénzügyi szempontból a javaslatot. Kifogásolja, hogy míg a katonai kiadások 116 millióval emelkedtek, addig az összes többi szükségletre tervezett költségvetés — alig kétszer ekkora. Addig még kulturális szempontokból — tekintve az iskolát, kórház stb. viszonyainkat — kénytelenek vagyunk annyit nélkülözni, nem volna szabad hadügyi célokra annyira igénybe venni az ország teherviselési képességét.

A javaslat részletkérdéseire térvén át, foglalkozik az aitiszti kérdéssel és kifogásolja, hogy ezeket a magasabb képzettségű embereket három évre tartja be a hadvezetőség.

A 2 éves katonai szolgálat általánosítását sürgeti. A magyar csapatoknál ez ugyan nehézséget fog okozni a német nyelv ismeretének hiánya miatt, de azért kellene találni valami módot ezen kérdés megoldására is. Es ennek egyedüli megoldása az önálló, magyar nemzeti hadsereg felállítása. (Elénk helyeslés és nagy taps a baloldalon.)

Az önálló magyar hadsereg eszméjét nem ejtették el törvényeink, sőt a pragmatica sanctio tekintetében sem volna ebből veszély, mert a király fővezéri jogai teljes garanciát nyújtanak arra, hogy közös ellenség ellen a magyar nemzeti hadsereg is tudni fogja kötelességét, különösen akkor, midőn a magyar nemzeti hadsereg is az uralkodó egységes fővezérlete alatt áll.

Ismerteti a magyar nemzetnek az önálló nemzeti hadseregért folytatott küzdelmét attól az időtől kezdve, mikor a rendi országgyűlés már küzdött a nemzeti hadseregért. Foglalkozik ezután az 1867-iki törvények ismertetésével.

Ez a törvény, éppúgy mint 1889-ikét visszaesést jelent a hadsereg nemzeti jellege tekintetében. Attért a kilenczes bizottság programjának bírálata és kimutatja a program hátrányos voltát. Az utolsó obstrukciónál nem párt állott egymással szemben, hanem a korona viselője és a nemzet állott egymással szemben. Az obstruáló kisebbség voltaképpen nem akarta megakadályozni a korona törvé-

Tavaszi és nyári cipőkülönlegességek

„KOBRAK“-nál

Helybelli és vidéki telefon: 847.

nyes kívánságát, hanem követelte magának azt, ami megillette ugyanazon törvényes alapon, mellyel a korona saját kívánságával állott. Az volt a kormány bukásának oka, hogy a kormánynak a gazdaság és a haderő tekintetében a nemzeti jelleg fejlesztése volt a célja, erre azonban nem kapott engedélyt. Konstatálja, hogy aki a nemzeti élet teljességét akarja kivívni, az fellelé bukik. (Zajos helyeslés.) Örömmel konstatálja, hogy a hadsereg terén mutatkozó minden nemzeti törekvés az utolsó 40 év alatt a magasrangu katonák állásába ütött, addig a legutolsó években ezek a katonai méltóságok minden politikai utógondolatot félre téve tekintenek a hadsereg érdekére és belátják, hogy a nemzeti jelleg fejlődése nemcsak jogos, hanem szükséges is a hadseregben. Nagyon szívesen konstatálja, hogy katonai kérdésekben az osztrák illetékes katonai körök olyan szimpátiával viselkedtek, hogy reményt meríthetünk a megoldásra, de ekkor feltámadt Ausztriában a Gross-Österreich utáni vágyakozás és — sajnos — királyunkra, aki egyszersmind osztrák császár, nagy befolyást gyakorolt ez az osztrák közvélemény. (Zajos taps és éljenzés.) Nem a katonai kérdések, hanem a Gross-Österreich kérdése került színyegre.

Olyan alakok jutottak felszínre, amelynek évszázadok óta nem jelentkeztek, amelyek az országot József császárnak még idején viszont rendezettséghez, Solferinéhoz, az abszolút korszakhoz és Königrázhöz juttatták (Zajos taps és éljenzés a baloldalon.) Ebbe pedig soha sem nyugodhatunk bele; ha ez a nemzet egyszer bele tudna nyugodni abba, hogy a katonaságnál mindent lás on, csak magyar színt, magyar címet nem, akkor ez a bukása lenne. Csak úgy menthetjük meg a nemzetet, ha fenntartjuk benne azt az érzetet, hogy a nemzeti élet csonkasága az ő bukása. Az a tömeg, amely olyan ünnepeleknél, amelyen például Hagymáskéren most volt, ahol a magyar címerrel, magyar szíval és magyar színekkel a magyar állam mintegy súlyosztóben elsőlyedt: az a tömeg hadseregben nem láthat mást, mint idegen hadseregben.

Iga at ad abban az előadónak, hogy a katonai szolgálatnak nagy nevelő hatása van. De ő neki egy porosz tábornok mondta, hogy az a legyel katona, aki a szolgálat után hazamegy, az bizony már nem lengyel, hanem porosz. Annak a hadseregnek szellemét magába szívja. Soha a lelkeben semminek hatását nem érzi oly intenzíven, mint annak, amit a katonaságnál magába szívott. Azt a román fiut hiába tanítják az iskolában a magyar állam tekintélyére, mert ha jön a katonai szolgálat, akkor egy más, hatalmasabb tekintélyt tanul megismerni, mely nagyobb, hatalmasabb annál, aminek megismerését az iskolában a fejébe verték, vagy verni akartak.

Ez az oka annak, hogy nem akarunk a katonai követelések teljesítésébe menni anélkül, hogy magyar, nemzeti szellemet kapnánk helyébe.

A véderő közvetlen kötelessége, hogy háboru esetén megvédjen bennünket, de másik kötelessége, hogy nevelő erő legyen benne, amely nemzeti és magyar.

Addig, míg a véderő csak egyik kötelességét teljesíti, addig a véderő költségvetését nem szavazom meg. *A véderő elleni küzdelemben pedig azon fegyvereket fogjuk használni, amelyek arra a legalkalmasabbak.* (Nagy taps és éljenzés a baloldalon.)

Kérdezi ezután, hogy miért hozták most a Ház elé ezen javaslatot, mikor az osztrák miniszterelnök még azt sem tudja, hogy mikor fogja ezt odaát tárgyalni? Valószínűleg

nagy nemzeti vívmánynak fogják ezt minősíteni. (Nagy derűtség a balpárton.)

Ismerteti az ellenzék szerepét a véderő elleni küzdelemben, amit nemzeti misszióknak mond, mert ez a küzdelem célja ébren tartani a nemzetben azokat a nemzeti követelmények iránti küzdelmet, melyből léte, vagy nem léte, függ.

Végül határozati javaslatot nyújt be, melyben a véderőjavaslat visszautasítását kéri, mind addig, míg a nemzet követelése kulturális és gazdasági téren ki nem elégítettek.

Nagy éljenzés és taps a baloldalon. Szóknokot számosan üdvözlük.

Elnök 10 percre felfüggeszti az ülést.

Szünnet után

Elnök megállapítja a jövő ülés napirendjét, melyet a Ház elfogad.

Ezután áttértek az

interpellációkra.

Ivánka Imre a montenegrói mozgalmak tárgyában interpellált.

Benedek János a vidéken lakó állami tisztviselők lakbér ügyében interpellálja a belügyminisztert.

Az ülés vége 2 órakor.

Mizériák a szőlőhegyen.

— Falu deszkából. — Családok tűzveszedelemben. — Viz sincs a közelben. — 50 gyermek iskola nélkül. —

Szánandó állapotban él vagy 8 család a Törköly-mérő hegyen. Még a tavaszon kiköltöztek, hogy majd házat építenek maguknak azon a kis darab földön, amelyet keserves keresményeikből vásároltak. A büszke város kiützte őket a cifra paloták közül; nem kaptak lakást sehol, mert sok a gyerek. Sok gyerekes család, ha még hozzá szegény is, nem kaphat lakást Nagyváradon. Boldogan jöttek fel, hogy majd a magukéban lakkak, ahol nem lesz a sok gyerek senkinek sem utjában. De mily nagy lón a csalódásuk, amikor a mérnöki hivatal minden végzés nélkül küldte vissza a terveket azzal az üzenettel, hogy építeni ne merjenek, mert így meg úgy lesz! Építeni mégis kellett, mert apró gyermekekkel nem lehet lakni az Isten szabad ege alatt. Összetákoltak hát apró kis vityillókat deszkákból s most ebben élnek az állataikkal együtt. Most tessék elképzelni, micsoda ököritői katasztrófa történnék itt, ha véletlenül tűz ütne ki. Viz a közelben sincs sehol. A kórház-utcai vámtól hordana föl vizet, ha a vámos megengedné.

De mikor látja, hogy a hegyiek vizért mennek, hirtelen elzárja a vízvezeték s kénytelenek elkerülni Ssztaroveszky-utcára. A hegyi víz pedig talaj viz s így egészségtelen. A múlt héten is meghalt tőle egy gyerek tifuszban, ezért hát sürgős intézkedést kértünk a főorvos és a főmérnök uraktól, segítsenek ezeken az állapotokon. Van itt ugyan a közelben egy kut a dr Fenyő Sándor ügyvéd földjén. De az is összeomlott s minden percben beleeshetik valaki. Vajjon kit fog majd ezért terhelni a felelőség, ha ezeknek a lehetetlen állapotoknak emberélet esik áldozatul?

Hogy iskola nincs, abba már egészen beletörődtek. Kérték ugyan azt is két esztendő-

vel ezelőtt, de hát mikor lesz annak eredménye?! Hadd nőjön fel 150-200 gyermek iskola nélkül, úgy mint a barom, a híres kultúráváros nagyobb dicsőségére!

Mint értesülünk a szegény emberek deputációba készülnek a főispánhoz és a polgármesterhez. Talán segítenek valamelyest nehéz sorukon. (—75.)

Ifj. gróf Tisza István balesete.

Tegnap délután nagy izgalmat keltett meglepetése az a hír, hogy ifj. gróf Tisza Istvánt egy ló halálosan megrugta. A hírek nyomban utána jártunk és örömmel tudathatjuk, hogy csupán könnyebb természetű sérülésről van szó, amit az ifj. gróf pár nap alatt ki fog heverni s folytathatja katonai gyakorlatait.

Az esetről tudósításunk a következő:

Ifj. gróf Tisza István, mint tiszthelyettes van jelenleg a nagyváradi 7-ik huszárezred szolgálatában, ahova gyakorlatra van behíva. Az ifj. Tisza gróf mindig a legpontosabban teljesíti kötelességét, igazi katonai pontossággal felel meg feladatának. A lovaglási gyakorlatokat rendszerint délelőtt szokták teljesíteni a kaszárnya udvarán.

Tegnap délelőtt is rendes lovaglási gyakorlatokat végeztek, melyen ifj. Tisza István is részt vett.

A fiatal grófnak egy tüzös lova volt, mely igen makacs volt és sehogy sem akart lovasának engedelmessé válni. A makacs paripát ekkor Uray főhadnagy vette lovaglás alá. A főhadnagynak azonban ép úgy nem akart engedelmessé válni a ló, mint első lovasának. Uray ugratni akarta a lovat, mely makacsul toporzékkolt, prüszkölt, de ugrani nem akart.

Ifj. Tisza gróf a ficánkoló ló mögött állott és hogy ugrásra bírja, lovagló ostorával rácsapott.

A ló ekkor két első lábára ágaskodott s Tisza Istvánt *mellbe rugta*. A rugás oly erős volt, hogy az ifju gróf *elesett s lélegzete elállott*. A lovaglást természetesen nyomban abbahagyták s a tisztek összefutottak a földön fekvő grófhoz.

Az esetről nyomban értesítették dr Konrád Márk igazgató orvost, aki a helyszínre ment s megvizsgálta a sebesültet. Tisza néhány perc múlva magához tért és hazahajtatott Tisza-Kálmán téri lakására, ahol ismét megvizsgálták.

A történetről nyomban telefonon értesítették apját gróf Tisza Istvánt, aki Geszten tartózkodik. Gróf Tisza, mikor értesült fia balesetéről azonnal felkérte dr Konrád Márkot hogy fiát továbbra is kezelje. A sebesült ifj. gróf állapotáról a tegnapi nap folyamán többször tettek jelentést Gesztre, ahol nagy nyugtalanságot keltett a sebesülés híre. Gesztről az uradalmi gondnok még a délelőtt folyamán Nagyváradra utazott és as ő jelenlétében újra megvizsgálták a beteget.

Az orvosi vizsgálatról Konrád Márk dr a következőket mondta:

— A sérülés jelentéktelen. A mellen lát-

Telefon 8.

Gyümölcs-szállításhoz való kosarakat nagyban és kicsinyben, friss töltésű mindennemű gyógy- és ásványvizeket csakis

JANKY ANTAL
utódánál **szerezhet be.**
Telefon 8.

szik kisebb ütés nyoma, azonban semmiféle belső komoly baj nem történt. A fiatal gróf jelenleg jól érzi magát és az ütés sem a mozgásban sem a beszélésben nem akadályozza. Délután megröntgenezzük, hogy teljes biztonsággal állapíthassuk meg, vajjon a bordák nem sérültek-e meg. Pár napi pihenés után elhagyhatja a beteg szobát.

A röntgenezés már a délután folyamán megtörtént, azonban semmiféle komolyabb sérülést nem állapított meg.

Tegnap este gróf Tisza István és felesége kocsin Nagyváradra érkeztek és egyenesen az ifj. Tisza grófot látogatták meg. A megérkezett szülőket látszólag igen megnyugtatta az a körülmény, hogy a baleset minden komoly következmények nélkül történt.

Az élesdi vizsgálat. Eleden tegnap reggel 9 órakor utoljára jelentek meg a felek az élesdi petíció tárgyalására. A petícionálókat dr Felle János ügyvédjelölt képviselte, míg Zathwerczky István részéről dr Földes Béla élesdi ügyvéd jelent meg, aki a tárgyalás elején bejelentette, hogy csak egyetlen tanut tudott előállítani. A tanut Demján Pável kabaláspataki lakos személyében hamarosan kihallgatták.

E tanu vallomása után dr Földes Béla bejelentette Böhm Jenő táblabírónak, hogy az ellenpetícióra vonatkozólag több tanut nem tud előállítani s kérte a bizonyítási eljárás befejezését.

Dr Pelle János a petícionálók nevében ellezte a bizonyítási eljárás befejezését s előterjesztésében a választási törvény 104. § ára hivatkozva, kérte a bíróságot, hogy rendelje el az egymással homlokegyenest ellenkező vallomást tett tanuak a szembesítését s így adjon alkalmat a bíróság a tanuaknak, hogy az iratok felterjesztése előtt vallomásaikat módosítsák.

Egyben több tanu kihallgatását kérelmezte. A bíróság azonban a kérelmek teljesítését megtagadta — s úgy az előterjesztést, mint a tagadó határozatot jegyzőkönyvbe foglalta.

Ezzel végleg lezárul az élesdi petíció bizonyítási része. Böhm Jenő táblabíró az iratokat a jövő hét folyamán felterjeszti a Kuriához, amely aztán véglegesen dönt az ügyben. A petícionálók erősen biznak benne, hogy a Kuria megsemmisíti a választást.

Oberwalder és Ladstädter
udvari kalapgyárosok
szalmakalap készítményei legkedvezőbben
REICHARD áruháza
ozégnél kaphatók.

115 A

Reggelizés előtt félpohár

Schmidthauer-fele

Használata valódi áldás gyomorba-
josoknak, székszorulásban szenvedőknek.

Kapható Nagyvárad és vidékén minden gyógyszerárban és jobb fűszerüzletben.

UJDONSÁGOK.

* **A püspök utazása.** Gróf *Szechenyi* Miklós v. b. t. t., váradi püspök tegnap elutazott Nagyváradról Vas megyébe, rokonai látogatására s néhány hétig lesz távol székhelyétől.

* **A főispán Budapesten.** *Hlatky* Endre, Nagyvárad város főispánja, hivatalos ügyekben pár napra a fővárosba utazott.

* **Templomszentelési ünnep a székesegyházban.** Bucsú lesz ma, vasárnap, a nagyváradi I. szert. székesegyházban. Evfordulóját ünneplik a templom felszentelésének. Ez alkalomból délelőtt 9 órakor az ünnepélyes szent misét *Szechenyi* Jenő apát-kanonok, a prédikációt pedig dr *Mazurek* Gyula egyházmegyei igató tartják.

* **A rendőrőrkapitány szabadságon.** *Gerő* Ármán rendőrőrkapitány tegnap kezdte meg hat hétre terjedő szabadságát. Távollétében a főkapitányi teendőket *Jánossy* Gyula rendőrkapitány, a bűnügyi osztály vezetője fogja végezni.

* **Jóvá nem hagyott drágasági pótlék.** Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága az államsegélyből nem részesült alkalmazottai közül *Gráczner* Lajos tűzoltó parancsnoknak, a vámszemélyzetnek és az új vízműtelep három alkalmazottjának drágasági pótlékot szavazott meg. A közgyűlés határozatát jóváhagyás végett felküldték a belügyminiszternek. A felterjesztésben azonban a polgármester jelentése és a főszámvevő kimutatása között eltérés van, miért is a miniszter a közgyűlés határozatát nem hagyta jóvá, bár elvből nem kitagadja a drágasági pótlék megszavazását. Hozzon a város új határozatot s azt terjessze fel jóváhagyás végett.

* **Az O. M. Bank részvényei.** Az Osztrák-Magyar Bank részvényeit sorban vásárolják a magyar törvényhatóságok. Tegnap említettük, hogy Kassa és Kolozs megye törvényhatóságai határozták el közös bank részvények vásárlását. Tegnap pedig Győr város értesítése érkezett a városhoz, amelyben tudatják, hogy 20 darab Osztrák-Magyar Bank részvény vásárlását határozta el Győr város törvényhatósága az alapítványi pénztár terhére.

* **Kinovezések.** *Hlatky* Endre, Nagyvárad város főispánja *Grundböck* István okl. építésmérnököt, Törökszentmiklós nagy község mérnökét kinevezte Nagyvárad város mérnöki hivatalához építésmérnöknek. — A nagyváradi kir. ítélőtábla elnöke dr *Szentmiklóssy* Imre díjtalan joggyakornokot díjas, *Pogonyi* Andor végzett joghallgatót pedig díjtalan joggyakornokká nevezte ki.

* **Névváltoztatás.** Dr *Grübler* Max ügyvédjelölt, nagyváradi lakos vezetéknévét *Gáspár*-ra változtatta.

* **Reformok a honvédségnél.** Bécsből jelentik, hogy a hadvezetőség *Budapest* és *Szegeden* egy-egy új honvéd lovashadosztály parancsnokság felállítását tervezi. Ezenkívül föl állítanak két új honvéd lovasdandárt, természetesen csak a véderőreform törvénynyé válása után, mert addig nincs megfelelő számú legénység. A tisztképzésben is jelentékeny reformokra készülnek, a nagyváradi honvéd hadapródiskolát honvéd akadémiává alakítják át, a hol gyalogsági és lovassági tiszteket képeznek.

Ezentul minden honvédtisztnak akadémiai végzettséggel kell rendelkeznie, míg a közös hadseregénél csak a tisztek fele, illetőleg egy hatoda bir akadémiai képesítéssel.

* **Uj ügyvéd.** Nagyvárad város ügyvédi kara egy jeles, derék fiatal taggal szaporodott. Dr *Sor* Dezső városunkban telepedett meg s a Kossuth-utcán levő „Mihelyi-házban” nyitotta meg irodáját.

* **Megsemmisített megyebizottsági tagválasztás.** Eleden a múlt évi október hó 25-én tartották meg a megyebizottsági tagválasztást, amikor *Bérczy* Imrét, *Szabó* Jánost és dr *Nagy* Bélát választották meg. A választás ellen felebbeszét adtak be, melyet csütörtökön tárgyalt az állandó központi választmány. A választmány tekintettel arra, hogy Lok községben nem hirdették ki a választás idejét, a választás eredményét megsemmisítette. A mulasztást a községi előljáróság követte el, miért is a választmány elrendelte a mulasztó hatóság ellen a vizsgálatot.

* **A jogi vizsgák rendszerváltozása.** A jogi oktatás és vele a jogi vizsgák mai rendjének gyökeres reformja küszöbön áll. Balogh államtitkár már az ankét megtartásakor kijelentette, hogy ezt a kérdést tekinti a kultusz-tárca legégetőbb s leggyorsabb megoldást követelő problémájának. Sőt, hogy a reformterv kivitelezése még gyorsabban történhessék, annak rendeleti uton való életbeléptetésére is felhatalmazása lesz.

Az ügyvédjelölti gyakorlat meghosszabbítására vonatkozó törvényjavaslat már beterjesztett a képviselőházba. Abból rövidesen törvény lesz, amely az ügyvédjelölti gyakorlatot két évvel meghosszabbítja s a gyakorlat megkezdését a doktoratus megszerzésétől teszi függővé. A kiknek tehát jogi vizsgái (szigorlat, alap-államvizsga vagy ügyvédi vizsga) vannak hátra, saját érdekükben siessenek, mert az új rendszer az egész vonalon a vizsgák anyagának megtízszerezését és eddig nem ismert szigorúságot és precizitást hoz majd magával. E tendencia különben már is érezhető, mert a cenzorok lépésről lépésre fokozódó követelményeket támasztanak a vizsgázóval szemben. — Aki tehát csak teheti fogjon a készüléshöz, amelynek egyedül célravezető: időt, fáradságot és költséget megtakarító gyors és biztos módját. A jogi vizsgák letétele c. munkában (IV. kiadás, negyvenedik ezer) találja leírva. Díjmentesen küldi dr. Dobó, Kolozsvár, Bolyai-u. 3.

* **Telegdy József árpádi diszpolgár.** *Telegdy* József országgyűlési képviselő *Árpád* községe részére állami támogatást eszközölt ki legelő szerzés céljaira. A község hálája jelölül a képviselőt *Árpád* diszpolgárává választotta s az erről szóló díszes kiállítású oklevelet ma ogják átadni. Az oklevél átvétele végett ma *Telegdy* Árpádra érkezik, ahova több képviselő társa kíséri el.

* **Nem fizetik a gör. kol. püspöki konventiót és iskola auktát.** Az aradi gör. kol. püspökség tegnap panaszt intézett az alispánhoz, amelyben elmondja, hogy a vármegye területén az oly kevés püspöki konventiót nem fizetik. A konventióval hátrányban van a csétfai járás 69-68 K, tenkei 84-84, szalárdi 32-66, margittai 60-02, székelyhidi 4-20, berettyóújfalui 14-52, keresztesi 17-56, béli 98-42, magyarcsékei 116-64, belényesi, 155-48, élesdi 195-54, szalontai 27-84, központi 131-82 és a vaskóhi 122-86 koronával. Az iskolai aukta összege 180 koronát tesz ki. A püspökség kéri az alispánt, hogy a hátrányt közigazgatási uton hajtsák be.

késérüviz

Az elrontott gyomort
2-3 óra alatt tel-
jesen rendbehozza.
Kis üveg 40 fill.
Nagy üveg 60 fill.

Nagyvárad város tanácsának árverési küldöttségétől.

10585—1911. szám.

Árlejtési hirdetmény.

A város tanácsától nyert megbízás folytán a Nagyváradon építendő orsz. csendőrségi iskola építő munkálatainak vállalatba adása céljából folyó évi aug. hó 17-én d. e. 10 órakor a városháza bizottsági termében nyilvános árlejtést fogok tartani.

A vállalatba adandó munkálatok a következők:

1. Föld, kőműves és elhelyező munka.
2. Kőfaragó munka.
3. Vasmunka.
4. Ácsmunka.
5. Tetőfedő munka.
6. Bádogos munka.
7. Burkoló és beton munka.
8. Padozati munka.
9. Asztalos munka.
10. Lakatos munka.
11. Mázoló munka.
12. Üveges munka.
13. Kályhas munka.
14. Takaréki tűzhely munka.
15. Vízvezeték és csatornázási munka.
16. Központi fűtés és melegvíz készítés.
17. Szobafestő munka.
18. Redőny munka.
19. Szigetelő munka.
20. Villamos világítás és óra berendezési munka.
21. Világító testek.
22. Terep rendezés és utépítési munka.

Az árlejtés feltételei a következők:

1. Az árlejtésen részt vehetnek mindazon szakértő hazai iparosok, vagy vállalkozók, kik iparuk gyakorlására engedéllyel bírnak.

2. Az ajánlat az összes munkákra, egyes munka csoportokra, vagy munkanemekre külön-külön tehető. Amennyiben valamely vállalkozó az összes munkanemekre pályázik, köteles a vállalatba vonandó iparosainak nevét is bejelenteni, illetőleg minden munkanemre tetszés szerinti iparost ajánlani, akik közül az árlejtést hirdető hatóság, a vállalkozó teljes felelőssége mellett szabadon választhat, illetőleg a meg nem felelővel szemben visszavetési joggal élhet.

3. A munkákra vonatkozó munkakivonatokat és ajánlati mintákat ívenként díjtalanul a városi mérnöki hivatalnál és Vágó József építőművésznél (Budapest. Fhg. Sándor-tér 4.) beszerezhetők, ugyanott megtekinthetők a tervek is és beszerezhetők az összes tudnivalók és utasítások. A vállalkozó köteles a munkakivonatokat egységárait beiktatni, a végösszegeket pedig úgy számjegyekkel, mint betűkkel kiírni.

4. Az 1 koronás okmány bélyeggel ellátott és lepecsételt ajánlatok 1911. évi augusztus hó 17-iki d. e. 10 óráig alulírott árverési küldöttségi elnök kezéhez nyújtandók be.

5. Csak azon ajánlatok vétetnek figyelembe, melyek a kiszolgáltatott eredeti űrlapokon és ajánlati íveken tettettek és melyekben szöveg módosítás nem fordul elő. Kivételt képeznek az alternatív ajánlatok, melyek az eredeti űrlapok mellékletei gyanánt is benyújthatók.

Későn érkezett, távirati uton küldött, vagy utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

6. Ajánlattevő vállalkozók kötelesek 250.000 koronáig, ennek 5 % -át, ezenfelül pedig 2 % -ot bánatpénz gyanánt Nagyvárad város pénztáránál az ajánlat benyújtása előtt óvadékképes értékpapirokban letétbe helyezni és ennek letételét igazoló eredeti nyugtát az ajánlatához csatolni. A bánatpénzt az ajánlatához csatolni nem szabad.

7. A beérkezett ajánlatok Nagyvárad városházának bizottsági termében a beadás napján d. e. 10 órakor fognak hivatalosan felbontatni.

8. Minden ajánlattevő ajánlatában világosan kitenni köteles, hogy jelen hirdetményt, az árlejtési feltételeket s az ártételekkel ki nem töltött költségvetéseket és terveket ösmeri és azokat magára kötelezőnek elfogadja.

9. A közszállítási szab. rendeletnek a hazai gyártmányok és magyarhonos műszaki erő stb. alkalmazására vonatkozó határozmányai minden ajánlattevőre feltétlenül kötelező. Az ajánlattevő ajánlata azonnal és mindaddig kötelezi, míg az ajánlatok feletti végleges döntés nem történik, ellenben Nagyvárad városát csakis az árlejtés eredménye felett hozandó határozat jogerőre emelkedésével kötelezi.

10. Azok a pályázók, akik ajánlatuk benyújtásakor a várossal még üzleti összeköttetésben nem állottak, illetve a városi hatóság előtt még ismeretlenek, tartoznak szállító képességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, melyhez vállalatuk telep szerint tartoznak.

11. A munkát elnyerő vállalkozó köteles a munkát azonnal megkezdeni. Vállalkozó minden kötelezettségében a művezető építész és az építési elnöző bizottság ellenőrzésének tartozik magát alávetni.

12. A város közönsége fenntartja a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, esetleg újabb árlejtést tarthasson

Kelt Nagyváradon, 1911. évi július hó 12-ik napján.

Komlóssy József,
tanácsnok mint az árverési küldöttség elnöke.

404

PÉNZT

legelőnyösebb feltételek mellett szerez, ingatlanok adás-vételénél legsikeresebben közbenjár

Biharmegyei Föld-, Hitel- és Áruközvetítő Vállalat

KLEIN MIHÁLY

Ritók Zsigmond utca 2. sz.

Igazságügyi palota mellett.

Bumbera István

papi- és polgári szabó
NAGYVARAD, BÉMER-TÉR.

Ugy a helybeli mint a megyei főtisztelendő papság szállítója.

Helybeli és vidéki Telefon szám 869.

TÁTRAY és TSA RT.

Vasöntöde és gépgyár. Nagyvárad, Össi-tér.

Elvállal: Épület és műlakatos munkákat, vízvezeték és csatornázási munkákat, gyárak teljes berendezését, közlőműveket.

Gyárt: gazdasági gépeket és ekéket, magánjárókat és cementipari gépeket.

Biharrmégye legnagyobb gépjavitó műhelye.

Műszaki gépészmérnöki Iroda.

Saját érdeke,

hogy lehetőleg összpontosítsa szükségleteinek beszerzését egy cégnél, mert ez uton védi érdekeit legjobban.

- Előnyei:**
1. Nem kell ismeretlen cégekhez fordulni.
 2. Nem lesznek szétágazó kötelezettségek.
 3. Állandó összeköttetésnél pontos és realis kiszolgálást biztosít magának.
 4. Állandó összeköttetése mindig vigyázni fog önt vevőjének megtartani.

Saját érdeke, hogy csak ismert, előkelő céget tiszteljen meg bizalmával.

Aufrecht és Goldschmied utóda

Elek és Társa r.-t.

Budapest, IV., Károly-körút 10. sz.

Kaphatók kényelmes havi lefizetésre, állandó összeköttetésnél folyószámlára is:

1. A magyar és német irodalom összes termékei.	Tuloldali 12 osztályunk összes cikkei elsőrangú minőségűek és minden osztály cikkeiről külön kimerítő árjegyzékkel rendelkezünk és a kívánt árjegyzéket ingyen és bérmentve küldjük.
2. Képek.	
3. Bőröndök és bőrönd-árak.	
4. Férfi fehérneműek.	
5. Látesővek.	
6. Fényképkészülékek, felszerelések.	
7. Vadászfegyverek, pisztolyok, flóbertek.	Elvünk: Vevőnkörünk megtartása, pontos kiszolgálás méltányos árak révén.
8. Chinaezüstárak.	
9. Csillár- és petróleumlámpák.	
10. Rézbutorok.	
11. Szőnyegek.	Minden felvilágosítással szívesen szolgálunk.
12. Mindenemü hangszer.	

1012—1911. számhoz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a Nagyvárad városi kir. járásbíróságnak 1909. évi V III. 3424—11. számú végzésével dr. Ardó Alfréd bp ügyvéd által képviselt Révai Testvérek irod. int. rts. felperes részére alperes ellen 131 kor. 42 fill követelés és kamatai járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 700 koronára becsült ingóságokra a Nagyvárad városi királyi járásbíróság fenti számú végzése folytán az árverés elrendeltetik, s annak a felülfoglaltatott követelése erejéig s amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán, Nagyváradon, Perczes utca 9. számú házában leendő megtartására határidőül 1911. évi július hó 18. napján délután 5 órája tüzetik ki, mikor a bíróság leoglalt butorok s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, előbbi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírott kiküldöttnél vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik. Kelt Nagyváradon, 1911. évi július hó 8-án.

406

Csathó Jenő, kir. bir. végrehajtó.

Bámulatba ejt mindenkit az „ILLATSZER KIRÁLY” árai!

Rákóczi-ut 5 szám, Veiszlovits-ház.

Figyeljen az árakra.

1 üveg Odol	74 kr.	1 üveg Kerpel kézfinomító	38 kr.	1 csomag eredeti Gillette kés	1 frt 35 kr
1 » francia szárvíz	25 »	1 tévely Margit krém	40 »	1 Gillette utánzatu borotva készülék	1 » 50 »
1 » száj szagtalanító	50 »	1 » Diana krém	65 »	1 valódi serte hajkefe	70 »
1 tubus dr Heyder fogcrém	50 »	1 drb Dianna szappan	65 »	1 dublé bajuskefe	20 »
3 » Thymol	20 »	1 dob Lickner puder	38 »	1 valódi serte ruhakefe	45 »
1 » Stomatin	20 »	1 » amerikai porcellán puder	1 frt 20 »	1 körömkefe	05 »
1 » tévely Odontin fogpaszta	55 »	1 üveg amerikai petrol	50 »	1 surolókefe óriási	20 »
1 drb Odontin betét	35 »	1 » Emke hajszesz hajhullás ellen	1 frt — »	1 surolókefe kisebb	10 »
1 üveg Picavan	98 »	1 fekete champos	12 »	12 drb Royal angol cipő krém	96 »
1 üveg Bay Rum	35 »	1 rud rozsa Glycerin szappan	20 »	1 drb cipőcrém-kefe kenőkefével	70 »
1 » Jera violette brillantin	80 »	8 drb francia ibolya szappan	50 »	1 » cipőfényesítő flanel	20 »
1 » francia brillantin	15, 22, 35 »	1 » Kielhauser ibolya glycerin szappan	28 »	1 » Jurigatem Zománc	30 »
1 » folyékony brillantin	50 »	1 » Speick szappan	28 »	1 mtr vörös gumicső	60 »
1 » valódi dió olaj	15 »	1 » Windsor szappan	38 »	Egynegyed Ko Brunz watta	35 »
1 » » kiyonat	75 »	1 tubus kaloderma	28 »		
1 drb bajuszkötő	15, 20 35 »	1 » Beloderma kézfinomító	20 »		
		1 üvegtégely tejcrém	20 »		

Gummi ágvlepedő 6 féle minőség igen olcsón, mindennemű betegápolási cikk legolcsóbban, minden más itt fel nem sorolt pipere és háztartási cikkek legnagyobb választékban, igen olcsón! Saját zsebének ellensége, ha személyesen meg nem győződik az árakról.

Nincs vásárlási kényszer! Illatszerek kimérve a legmodernebb Odeurökben!

„Kovácsnai Horgász”

természetes szénsavdus, sós-savanyu ásványvíz. Kiváló gyógyhatása mellett borral páratlan, az összes ásványvizeket felülmúlja. A világhírű Gleichenbergi vízzel azonos összetételű és így gyomorhaj, vizeleti bántalmak, gégehurut stb. betegségeknek gyógyhatása szintén páratlan. Egyedüli főraktár Bihar megye területére **BLAHA ISTVÁNNÉ**, Fő-utca Stern-palota. Telefon szám 608. Egy üveg víz 1 liter ára 32 f., fél liter víz ára 19 f. : Üveg és láda külön lesz felszámítva és pedig 1 l. üveg 16 f. és fél l. üveg 14 f. és egy láda 4 kor. Üveg és láda felszámított árban, ép állapotban, vissza lesz véve.

Magyar Breviarium.

Egyházi zsolozsmák a Bold. Szűz, az apostolok, vértanúk, hitvallók és szűzek ünnepére és a halottak emlékére.

A szent zsolozsma az Egyháznak legősibb és legfőbb imádsága, melyet a legtudósabb szentek szerettek s melyet semmiféle költészet felülmúlni nem tudott. Tizenhét évszázad óta a szent zsolozsmában találták szentjeink legfőbb örömeiket és sok szent mondja, hogy a zsolozsma végzésekor az angyalok is velünk imádkoznak, mivel ez a kath. Egyház hivatalos, kötelező imádsága kezdet óta. E lélek-melő himnuszok, szent beszédek és értelmezések magyar nyelven most jelennek meg.

Megrendelhető 5 koronáért „A Kereszt” kiadóhivatalában Budapest, III., Nád-utca 1. szám.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult háziszert, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvénynél, csúznál és meghűléseknél.

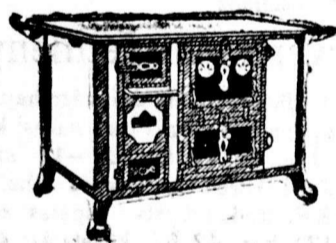
Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegyvel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozban van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K 1.40 és K 2.- és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. Dr. Richter gyógyszerháza az „Arany oroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Uradalmak, gazdaságok, községek ha jó kútat akarnak, forduljanak:

Márkutz József

villanyerőre berendezett épület és diszmulakatos ipartelepéhez

NAGYVÁRAD, Pereces-utca 9. szám.

Szép, tartós és jól főző

takarék tüzhelyek

és lakatos tömegárak állandó raktáron.

Drótkerítéseket a legjutányosabb áron készít.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Ujdonság. Szekrényág.

Szabadalom bejelentve.

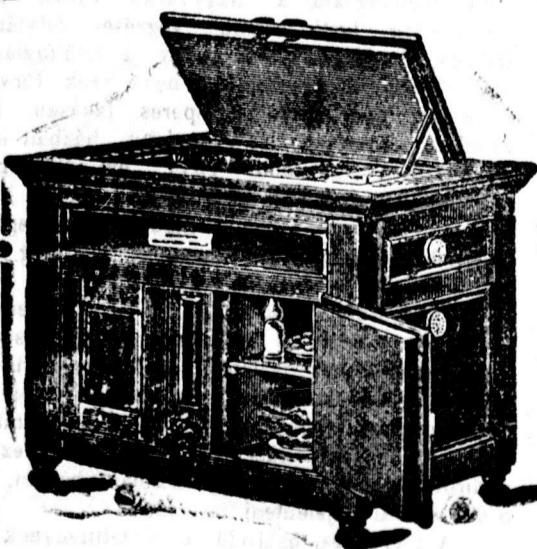
Kis lakásokban nélkülözhetetlen. Különböző alakban és kivitelben készen kaphatók. Mint gyermekágy (nagyobbaknak is), íróasztal, festőállvány és ruhaszekrény 40 kor-tól feljebb. Vételkényszer nélkül megtekinthető.

HERCZEGH

műasztalosnál.

Szalárdi-utca 17. szám. 261

Mivel külföldön és Amerikában több éven át dolgoztam butor és különleges munkákat szakszerűen készítek. Rajz, költségvetés s szakvélemény díjtalanul.

Jégszekrények

nagy választékban

Fagylaltgépek

Ltr.	1	2	3	4
Kor.	10—	12.50	14.50	17—

Vajkőpülőgépek

Ltr.	1	2	3
Kor.	3.60	4.80	5.60

Kerti vasbutorok állandó nagy választékban.

Modern konyhaberendezések zománcos és Alumínium edényekből

Telefon 390.

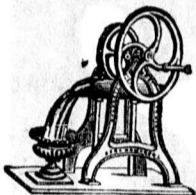
TARSOLY és RISZTÓ különlegességek vaskereskedésében.

2—3 középiskolát végzett fiu
nyomdász tanulónak
: : felvétetik : :
Szent László-nyomda
R.-T.-nál.

A világ legjobb, legolcsóbb és legbiztosabb
KÜTSZIVATTYUJA az

„OMEGA” lánckút

mert rendkívül sok vizet ad,
mert kis gyermek kezelheti,
mert soha be nem fagy,
mert soha nem romlik,
mert mindenki felszerelheti.

Kérjen felvilágosítást ingyen es bérmentve.

BÁRDOS és BRACHFELD
Budapest, VI. Gyár-utca 5 259

NIGRIN
(Fernelend)
A legjobb cipőkrem
Mindenütt kapható!
A bécsi vadászati kiállításon
arany éremmel kitüntetve

MOSKOVITS
ANATOMIAI-CIPŐGYÁR
NAGYVÁRAD
KOSSUTH LAJOS-UTCA 5 SZ.
Bémer-tér, (Bazár épület)

STERNADLER
BRONZMŰVES
FÉMIPAR GYÁRTÁSI
MŰTELEPE.
ELEKTROTECHNIKAI
FELSZERELÉSI VÁLLALATA.

VÁLLAL MINDEN GALVANIZÁLÁST SZINBEN
BÉMERTÉR 3 TELEFON 556.

NAGYVÁRAD

Eladó

egy 4 éves 8 HP. Schutleworth cséplő
készlet,

- 1 szalmakazalozó,
- 1 4 HP új Renauer benzin motor,
- 1 marhamérleg,
- 1 tengeri morzsoló,
- 1 amerikai kukoricaszirtépő,
- 1 Triór,
- 2 lógereble,
- 1 arankatisztító,
- 2 vetőgép,

több szeges és vasgyűrűs hengerek, kocsik,
ekék, fogasok és más gazdasági felszere-
lések.

Megtekinthető bármely nap Paptamas
állomás Vay-pusztá.

A N.-várad Agrár Takarékpénztár Részvénytársaság

Rimanóczy utca 7 szám.

A nyári idény beálltával az utazó és nyaraló közönség figyelmébe ajánlja a legújabb szerkezetű nagy kényelemmel felszerelt :

magánletét-pénztárát

(safe deposits)

mindennemű értéktárgyak megőrzésére.

Ezen pánccsaszekrényekben a közönség a kezelhető legbiztosabban és saját zára alatt önmaga kezeli értékeit Okmányok, értékpapírok és mindenemű értékek megőrzésére szolgál.

A pánccsaszoba minden hétköznapon délelőtt 9—12 óráig és d. u. 3—5 óráig áll a felek rendelkezésére.

Málnási borvíz

10 liter szállításnál, 1 liter 24 fillér házhoz szállítva.

Kitűnő gyógy- és üdítő viz. Gazdag a szénttartalomban, elősegíti az emésztést, megszünteti a gyomorégést. Hűlés és köszvény ellen nagyon ajánlható. FŐRAKTÁR:

Mózes Áron, Kolozsvári-utca 104. sz.

Kapható minden üzletben. Vidéki rendelések gyorsan eszközöltetnek. Egészségesnek borral, gyenge gyomrunak tisztán.

Telefon 1073.

Telefon 1073.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

PÁL SÁNDOR

műbútorasztalos

Nagyvárad, Uri-utca 49. szám.

Elvállal minden szakmájába vágó munkát, u. m.: matt és fényezett szobaberendezések, konyhabutorok készítését és portál munkákat.

Jó és izléses munkáért jótállok.

Telefon: 629. sz.

Telefon: 629. sz.

192

Dajkovits E.

fényirodájában
Sas palota

esküvői felvételek a legdiszesebb elrendezésben,

villany felvételei speciálitása
: : utólérhetetlen. : :

Flegyman

női-divat áruháza

az előkelő hölgyközönség bevásárlási forrása.

Alapított 1888.

Bémer-tér.